



Sygn. akt III KK 400/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 maja 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Grubba (przewodniczący)

SSN Przemysław Kalinowski (sprawozdawca)

SSN Barbara Skoczowska

Protokolant Łukasz Biernacki

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Andrzeja Pogorzelskiego
w sprawie skazanego A.M.

w przedmiocie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 17 maja 2018 r.,

kasacji wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego na
niekorzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w B. VIII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w S.
z dnia 12 września 2016 r., sygn. akt VIII K [...],

**uchyła wyrok łączny Sądu Rejonowego w B. VIII Zamiejscowy
Wydział Karny z siedzibą w S. z dnia 12 września 2016r., sygn. akt
VIII K [...] - w zaskarżonej części i w tym zakresie przekazuje
sprawę temu sądowi do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w B. Zamiejscowy VIII Wydział Karny w S. postępowaniem o wydanie wyroku łącznego objął następujące prawomocne wyroki skazujące A. M.:

1. Sądu Rejonowego w B. Zamiejscowy VIII Wydział Karny w S. z dnia 12 marca 2012 roku, sygn. akt VIII K 30/12, za czyn I popełniony w dniu 8 grudnia 2011 roku z art. 280 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zb. z art. 275 § 1 k.k. w zb. z art. 276 k.k. na karę 2 lat pozbawienia wolności, za czyn II popełniony w dniu 8 grudnia 2011 roku z art. 280 § 1 k.k. na karę 2 lat pozbawienia wolności, za czyn III popełniony w dniu 8 grudnia 2011 roku z art. 278 § 1 k.k. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności i za czyn IV popełniony w dniu 13 listopada 2011 roku z art. 178a § 1 k.k. na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności; jako karę łączną wymierzono karę 2 lat pozbawienia wolności, środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres roku i środek karny w postaci obowiązku naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonego K. M. oraz zasądzone powództwa adhezyjne na rzecz pokrzywdzonych;

2. Sądu Rejonowego w B. Zamiejscowy VIII Wydział Karny w S. z dnia 18 lutego 2013 roku, sygn. akt VIII K 23/13, za czyn popełniony w dniu 9 grudnia 2012 roku z art. 178a § 4 k.k. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności i środek karny zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 lat;

3. Sądu Rejonowego w B. Zamiejscowy VIII Wydział Karny w S. z dnia 17 czerwca 2013 roku, sygn. akt VIII K 113/13, za czyn popełniony w dniu 9 marca 2013 roku z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 283 k.k. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;

4. Sądu Rejonowego w B. Zamiejscowy VIII Wydział Karny w S. z dnia 29 lipca 2015 roku, sygn. akt VIII K 191/15, zmieniony wyrokiem Sądu Okręgowego w B., sygn. VIII Ka 752/15, za czyn popełniony w dniu 28 maja 2015 roku z art. 178a § 4 k.k. w zw. z art 64 § 1 k.k. na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczono środki karne w postaci dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych oraz świadczenia pieniężnego na Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości 10.000 złotych.

Sąd Rejonowy w B. Zamiejscowy VIII Wydział Karny w S., wyrokiem łącznym z dnia 12 września 2016 r., sygn. akt VIII K [...], na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k., art.

85a k.k., art. 86 § 1 i 4 k.k. połączył skazanemu kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami Sądu Rejonowego w B. w sprawach o sygnaturach akt VIII K 113/13 i VIII K 191/15 oraz niewykonaną część kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej w sprawie o sygn. akt VIII K 30/12 i orzekł wobec skazanego karę łączną pozbawienia wolności w wymiarze roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności (pkt I); na podstawie art. 90 § 2 k.k., art. 85 § 1 i 2 k.k., art. 88 k.k. połączył skazanemu niewykonane części zakazów prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych orzeczone wyrokami Sądu Rejonowego w B. Zamiejscowy VIII Wydział Karny w S. w sprawach o sygn. akt VIII K 23/13 i VIII K 191/15 i orzekł wobec niego łączny dożywotni zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych (pkt II); w pozostałym zakresie wyroki podlegające łączeniu pozostawił do odrębnego wykonania (pkt III) zwalniając skazanego A. D. M. od ponoszenia kosztów związanych z wydaniem wyroku łącznego przejmując je na rachunek Skarbu Państwa (pkt IV).

Wyrok ten, wobec niezaskarżenia go przez żadną ze stron, uprawomocnił się z dniem 20 września 2016 r.

Obecnie z kasacją na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. wystąpił Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny, który zaskarżył wyrok Sądu Rejonowego na niekorzyść skazanego w części dotyczącej rozstrzygnięcia przyjętego w pkt I tego wyroku. W nadzwyczajnym środku zaskarżenia skarżący podniósł zarzut rażącego i mającego istotny wpływ na treść wyroku naruszenia prawa materialnego, to jest art. 86 § 1 k.k., polecającego na wymierzeniu A. M. kary łącznej pozbawienia wolności poniżej ustawowo dopuszczalnej granicy wskutek orzeczenia wobec skazanego kary łącznej w wymiarze roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności w następstwie połączenia kar jednostkowych w wymiarze 8 i 5 miesięcy pozbawienia wolności oraz kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności.

Podnosząc powyższe skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Rejonowemu w B. Zamiejscowy VIII Wydział Karny w S. do ponownego rozpoznania.

Na rozprawie kasacyjnej prokurator Prokuratury Krajowej poparł podniesiony zarzut i wniósł o uwzględnienie nadzwyczajnego środka zaskarżenia oraz uchylenie wyroku w zaskarżonej części.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja wniesiona przez Ministra Sprawiedliwości-Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego A. D. M. okazała się zasadna, a zamieszczony w niej wniosek o uchylenie w zaskarżonej części wyroku Sądu Rejonowego w B. Zamiejscowy VIII Wydział Karny w S. – zasługiwał na uwzględnienie.

Rzeczywiście, zaskarżony wyrok łączny – w części dotyczącej połączenia kar pozbawienia wolności – zapadł z rażącym naruszeniem przepisu prawa materialnego wskazanego w zarzucie kasacji.

Stosownie do dyspozycji art 85 § 2 k.k. podstawą orzeczenia kary łącznej są wymierzone i podlegające wykonaniu, z zastrzeżeniem art. 89 k.k., w całości lub w części kary lub kary łączne, spełniające warunki, o których mowa w art. 85 § 1 k.k.

Natomiast przepis art. 86 § 1 k.k. określa sposób ukształtowania granic kary łącznej przewidując, że Sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, z uwzględnieniem ograniczeń, o jakich mowa w dalszej części tego przepisu. Powyższe zasady mają odpowiednie zastosowanie także wówczas, gdy przynajmniej jedną z kar podlegających łączeniu jest już orzeczona kara łączna (art. 86 § 4 k.k.).

Zaskarżonym wyrokiem łącznym Sąd Rejonowy w B. Zamiejscowy VIII Wydział Karny w S. uznając, że zachodzą przesłanki określone w art. 85 § 1 i 2 k.k., połączył w punkcie 1 kary jednostkowe pozbawienia wolności:

- 8 miesięcy orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w B. Zamiejscowy VIII Wydział Karny w S. z dnia 17 czerwca 2013 r., sygn. akt VII K 113/13,
 - 5 miesięcy – orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w B. Zamiejscowy VIII Wydział Karny w S. z dnia 29 lipca 2015 r., sygn. akt - VIII K 191/15,
- oraz karę łączną 2 lat pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w B. Zamiejscowy VIII Wydział Karny w S. z dnia 12 marca 2012 r., sygn. akt VIII K 30/12.

W wyniku połączenia wymienionych kar Sąd orzekł wobec skazanego A. D.M. karę łączną w wymiarze roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności.

Powyższe rozstrzygnięcie rażąco narusza zasady wymiaru kary łącznej pozbawienia wolności określone w art. 86 § 1 k.k., bowiem określono w nim wymiar

kary łącznej poniżej dolnej ustawowej granicy wymiaru tej kary, którą wyznacza najwyższa z kar (jednostkowych i łącznych) podlegających łączeniu.

W realiach niniejszej sprawy tę dolną granicę stanowiła kara łączna 2 lat pozbawienia wolności wymierzona A. M. w wyroku z dnia 12 marca 2012 r. o sygn. VIII K 30/12.

Kara ta została już wprawdzie w części wykonana, ale z punktu widzenia orzekania w przedmiocie wydania wyroku łącznego podlegała uwzględnieniu w pełnym orzeczonym wymiarze. Stąd też wadliwa okazała się formuła o połączeniu jedynie niewykonanej części kary łącznej orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w B. Zamiejscowy VIII Wydział Karny w S. o sygn. akt - VIII K 30/12. Wyrok łączny powinien wskazywać całość kar podlegających łączeniu i to one wyznaczają granice w jakich ma się kształtować kara łączna. Natomiast okresy dotychczasowego wykonania kar, które zostały połączone, powinny stać się przedmiotem stosownych zaliczeń na poczet kary łącznej.

Uchybienie, które zostało zarzucone przez autora nadzwyczajnego środka zaskarżenia, należało ocenić jako rażące naruszenie przepisu prawa wytyczającego ustawowe granice kary łącznej. Nie ulega też wątpliwości, że miało ono istotny wpływ na treść wydanego wyroku, ponieważ w jego następstwie doszło do orzeczenia kary łącznej pozbawienia wolności poniżej ustawowo dopuszczalnej granicy wynikającej z zasad łączenia kary tego rodzaju. W tej sytuacji konieczne było uchylenie w zaskarżonej części (tj. w zakresie połączenia kar pozbawienia wolności i orzeczenia kary łącznej tego rodzaju) wyroku łącznego Sądu Rejonowego w B. Zamiejscowy VIII Wydział Karny w S. z dnia 12 września 2016 r., sygn. akt VIII K [...].

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy w B. Zamiejscowy VIII Wydział Karny w S. będzie miał na względzie powyższe uwagi i orzekając w przedmiocie wyroku łącznego zastosuje przepisy wytyczające ustawowe granice wymiaru kary łącznej pozbawienia wolności określone w art. 86 § 2 k.k.

Mając to wszystko na uwadze Sąd Najwyższy orzekł, jak w wyroku

